

Socialdepartementet

Konkurrensverket
103 85 Stockholm

Uppdrag att förstärka upphandlingskompetensen hos upphandlande myndigheter som upphandlar verksamhet som berör äldre och personer med funktionsnedsättning

Regeringens beslut

Regeringen uppdrar åt Konkurrensverket (KKV) att under 2015 på lämpligt sätt förstärka upphandlingskompetensen hos de myndigheter som upphandlar verksamhet som berör äldre och personer med funktionsnedsättning. KKV får för ändamålet använda 3 000 000 kronor under 2015.

1 500 000 kronor ska belasta utgiftsområdet 9 Hälsovård, sjukvård och social omsorg, anslaget 4:5 Stimulansbidrag och åtgärder inom äldrepolitiken, anslagsposten 8 Utvecklingsmedel och 1 500 000 kronor ska belasta anslaget 4:2 Vissa statsbidrag inom funktionshindersonområdet, anslagsposten 6 Försöksverksamheter m.m. Medlen ska användas för att genomföra verksamhet under 2015. Medlen utbetalas engångsvis efter rekvisition ställd till Kammarkollegiet senast den 31 augusti 2015.

En ny myndighet för upphandlingsfrågor kommer att inleda sin verksamhet den 1 september 2015 och uppdraget övergår då till den nya myndigheten (dir. 2014:161). Vid denna tidpunkt ska KKV överföra de medel som ännu inte har förbrukats. Den nya myndigheten ska återbetala ej använda medel till Kammarkollegiet senast den 31 mars 2016. I samband med återbetalningen ska en ekonomisk redovisning lämnas till Kammarkollegiet. Vid rekvisition och återbetalning ska hänvisning göras till det diarienummer som detta beslut har.

KKV ska redovisa uppdraget senast den 1 september 2015 till Regeringskansliet (Socialdepartementet) samt till den nya myndigheten och den nya myndigheten ska slutredovisa uppdraget i sin helhet till Regeringskansliet (Socialdepartementet) senast den 31 januari 2016. Redovisningarna ska hänvisa till det diarienummer som detta beslut har.

Ärendet

Det är grundläggande att äldre kvinnor och män ska ha tillgång till en likvärdig och jämlik äldreomsorg oavsett var i landet de bor. Många av de faktorer som avgör kvaliteten inom äldreomsorgen är relaterade till tillgången till personal med rätt kompetens och att insatserna är av god kvalitet. Kravet på kvalitet och rättssäkerhet ska gälla i hela kedjan, från bedömning av den enskildes behov, utformningen av insatserna, genomförandet men också genom uppföljning av förväntade resultat. Det är även av avgörande betydelse att kvinnor, män, flickor och pojkar med funktionsnedsättning har möjligheter att verka i vardagen på lika villkor vad gäller delaktighet och tillgänglighet. För att det ska vara genomförbart krävs bl.a. att det finns tillgång till individuellt utformade stödinsatser. Regeringen anser att god kvalitet, kompetens, likabehandling och rättssäkerhet även ska präglade dessa stödverksamheter. Andelen privata utförare inom välfärdssektorn har ökat under senare år. Det ställer särskilda krav på att införliva dessa aktörer i ett långsiktigt och systematiskt kvalitetsarbete. Ett systematiskt förbättringsarbete ställer bland annat krav på ökade kunskaper hos kommuner och landsting om hur förfrågningsunderlag, kravspecifikationer och uppföljningsrutiner kan utformas i de delar som upphandlas eller som ingår i valfrihetssystem.

Vidare får teknik och digitala tjänster en allt större roll i våra liv. Det kan öka kvinnors och mäns möjligheter till oberoende, självbestämmande, delaktighet och trygghet. Det ger också nya möjligheter för anhöriga att kunna vara delaktiga i vården och omsorgen. För personer med funktionsnedsättning kan det innebära förbättrade möjligheter att kunna leva ett självständigt liv. Utbudet av välfärdsteknik ökar snabbt och det är idag en utmaning för kommunerna att implementera ny teknik som en naturlig del i verksamheten.

Det finns även behov av att stärka huvudmännens kompetens när det gäller offentlig upphandling av hjälpmedel. Huvudmännen ska enligt hälso- och sjukvårdslagen (1982:763) erbjuda hjälpmedel för personer med funktionsnedsättning. När det finns olika hjälpmedel tillgängliga ska landstinget eller kommunen ge den enskilde möjlighet att välja det alternativ som han eller hon föredrar. Det är viktigt att öka kunskaperna hos upphandlande myndigheter om möjligheterna att kunna ta hänsyn till den enskildes behov och önskemål vid upphandling av hjälpmedel.

Närmare om uppdraget

Uppdraget består i att på lämpligt sätt förstärka upphandlingskompetensen hos upphandlande myndigheter inom kommuner och landsting. Syftet är att höja medvetenheten om hur kvalitativa aspekter kan beaktas under upphandlingen. Dessutom är det viktigt att öka kunskaperna om hur det går att tillgodose behovet av individuellt utformade stödinsatser, vilka i sin tur ökar möjligheterna för målgruppen att kunna leva ett aktivt liv och ha inflytande i samhället och över sin vardag. Målgruppen för den

upphandling som avses i uppdraget är äldre personer som har behov av äldreomsorg samt personer i olika åldrar med funktionsnedsättning som har behov av stödinsatser. I uppdraget ingår även att ge vägledning om innovationsvänlig upphandling, hur den enskildes delaktighet kan främjas samt hur olika typer av kvalitetsparametrar såsom t.ex. personalkontinuitet och kompetensutveckling kan premieras i upphandlingen.

Konkurrensverket ska ge vägledning när det gäller upphandling inom området välfärdsteknik, såsom t.ex. trygghetslarm, digitala tjänster eller annan teknik som ökar kvaliteten inom vård och omsorg om äldre samt för personer med funktionsnedsättning. I uppdraget ingår även att öka kunskaperna hos huvudmännen om den enskildes möjligheter att påverka valet av hjälpmedel vid upphandling enligt ramavtal, enligt lagen (2007:1091) om offentlig upphandling, förkortad LOU.

På regeringens vägnar

Åsa Regnér

Malin Ekman Aldén

Kopia till

Statsrådsberedningen/SAM
Finansdepartementet/BA/KSÄ
Näringsdepartementet/MK/ENT
Socialutskottet
Kammarkollegiet
Myndigheten för tillväxtpolitiska utvärderingar och analyser
Myndigheten för vårdanalys
Socialstyrelsen
Statskontoret
Tillväxtverket
Sveriges Kommuner och Landsting